

O'ZBEKISTONDA 2016-2021 YILLAR IJTIMOYIY-MADANIY ISLOHOTLARNING
AMALGA OSHIRILISHI MAVZUSINI O'RGANISH (SAMARQAND VILOYATI
MISOLIDA)

Ollayorov Ulug'bek Abdusattor o'g'li

Jizzax davlat pedagogika universiteti tarix 2-kurs magistranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O'zbekistonda 2016-2021 yillar ijtimoiy-madaniy islohotlarning amalga oshirilishi mavzusini o'rganish (Samarqand viloyati misolida) keng yoritildi.*

Kalit so'zlar: *Samarqand, Bobirmirzo Obloqulov, ijtimoiy-iqtisodiy, tadbirkorlik.*

Samarqand shahar hokimi Bobirmirzo Obloqulovning 2020-yilda amalga oshirilgan asosiy ishlar yakuni va shaharni 2021-yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning eng ustuvor yo'nalishlari to'g'risidagi axboroti eshitildi.

Ma'lumki, yil boshida har bir viloyat, tuman va shahar hokimi xalqqa murojaat qilib, tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha aniq rejalarini belgilab olgan edi. Ularni amalga oshirish maqsadida, bu yilgi murakkab sinovlarga qaramasdan, hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish uchun yetarli resurslar ajratilib, barcha zarur sharoitlar yaratildi.

Sessiyada shahar hokimi tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilayotgan e'tibor, ularga yaratilayotgan shart-sharoitlar to'g'risida ma'lumot berdi. Ta'kidlanganidek, 1-dekabr holatiga shaharda 15 ming 243 ta tadbirkorlik subyektlari faoliyat ko'rsatmoqda.

Jumladan, joriy yilda 2 ming 56 ta yangi yuridik korxonalar tashkil etilib, yillik reja 90 foizga bajarildi. Yil yakunigacha yana 230 ta yangi korxonalar tashkil etishni rejalashtirilgan.

Shuningdek, tadbirkorlik subyektlarini qo'llab quvvatlash borasida ham salmoqli ishlar amalga oshirildi.

Jumladan, tijorat banklari tomonidan barcha moliyalash manbalari hisobidan shahardagi 11 ming 903 ta yuridik va jismoniy shaxslarning tadbirkorlik loyihalariga 1 trillion 693 milliard so'm kreditlar ajratildi.

2016 - yilda O'zbekistonda Islom Karimov davri yakunlandi. Zamon ustunlari hisoblangan arboblarning abadiyatga kuzatildi. Karimovning o'limi tarixiy burilish yasadi.

Yakunlanayotgan yil O'zbekiston boshqaruv tizimi uchun ulkan sinov davri bo'ldi. Yangi rahbar Shavkat Mirziyoyevni jamoatchilik olqish va umidlar bilan kutib oldi.

Vafoti 2- sentabr kuni rasman tasdiqlangan Karimov O'zbekistonning chorak asrlik lideri, mustaqil mamlakatning birinchi prezidenti sifatida ardoqlanmoqda.

Sharhlovchi Kamoliddin Yo'ldosh nazarida O'zbekiston nafaqat Karimov shaxsi, balki muhim bir sinov davri bilan xayrlashmoqda.

“2016 -yil O'zbekiston mustaqillik tarixinngi birinchi bosqichi yakunlandi. 25 - yillik davrni belgilab kelgan uchta markaziy shaxs olamdan o'tdi. Siyosiy iqtidorda Islom Karimov vafot etdi. Bu davrning mafkuraviy yetakchisi bo'lgan, davlat madhiyasi muallifi

shoir Abdulla Oripov ketdi. O'zbekistonda jamiyatning diniy, ma'naviy qadriyatlar tizimdagi asosiy shaxs sobiq muftiy Muhammadsodiq Muhammadyusuf vafot edi. Yani bir davlatni oyoqda tutib turgan uch ustuning hammasi quladi. Albatta, bu davrga xos yutuqlar ham, kamchiliklar ham bor, ammo asosiysi mamlakat tarixidagi bir bosqichning yakunlanishidir".

Karimov hukmronligi uning o'limi bilan yakunlandi, ammo marhum yaratgan tizim ham, tamoyillar o'zgargani ham yo'q. Karimov vorisi sifatida hokimiyatga kelgan Mirziyoyev har sohada uning siyosatini davom ettirishga va'da bergan. Mamlakatda Islom Karimov xotirasi abadiylashtirilmoqda, Samarqandda uning qabri xorijlik mehmonlar uchun ham, o'zbekistonliklar uchun ham ziyoratgohga aylangan.

Islom Karimov O'zbekistonning birinchi prezidenti sifatida mamlakat tarixida o'chmas iz qoldirgani, mustaqillikni mustahkamlagan siyosiy arbob sifatida qayd etiladi.

Hukumat qaydlarida Karimov davri tazyiqlar, qiynoqlar, qirg'in bilan kuzatilgani, mamlakat diktatura ostida yashagani, tuzum muxoliflari quvg'in qilingani eslanmaydi.

Kamoliddin Yo'ldosh deydi, Karimov asos solgan tuzum joyida.

"Men Karimov diktaturasi uning shaxsiy diktaturasi degan qarashdan yiroqman, shunday bo'lganda uning o'limi bilan O'zbekistonda diktatura tugatilishi kerak edi. Bu davlat - ko'proq Milliy xavfsizlik xizmati tanlagan yo'l. Rossiya misolida ko'rsak, Yeltsin hokimiyatga kelib demokratik o'zgarishlar boshlagandan keyin mamlakatda cho'kish kuzatildi, sovet zehniyatidagi xalq erkinlikni boshboshdoqlik sifatida tushundi. Bizda ham xuddi shunday ahvol edi. O'zbekiston oldida mustaqillikni demokratik yo'lda yoki sobiq KGB tavsiyasiga ko'ra qattiq nazoratga olgan holda rivojlantirish tanlovi turgan edi. Karimov davlat rahbari sifatida o'z taxtini, siyosiy nazoratini saqlab qolishni tanladi va bu diktaturaga aylandi. Bu boshqaruvning eng jiddiy xatolarni eslatib o'tish joiz, Andijondagi qaliom, fuqarolik jamiyati, dindorlarga nisbatan boshlangan repressiyalar".

2016- yilda O'zberistonda ko'plab arboblar hayotdan ko'z yumdi. Lekin jamoatchilikda islohotlar bo'lishiga umidlar kuchaygan.

Mirziyoyev o'z va'dalari, hokimiyatga kelishi ortidan qilgan ayrim o'zgarishlari bilan xalqni uyg'otayotgandek.

4-dekabr kuni o'tgan prezidentlik saylovlari ko'tarinki ruhda o'tdi. Raqobatsiz kurashda Mirziyoyev mutlaq g'oliblikni qo'lga kiritdi. U rasmiy partiyalardan surilgan, muqobillik vazifasini o'tab bergan nomzodlar ishtirokidagi g'alabasi uchun o'z xalqiga ta'zim qildi.

"Jamoatchilikdagi bu umidlar targ'ibotdan oziqlantirilganga o'xshaydi. Men umidlarga biror asos ko'rmayapman, aksincha Mirziyoyev Karimov davridagi mulozimlarni qaytarayotgani tahlikali ishora", - deydi Kamoliddin Yo'ldosh.

Asosiy 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini "Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili"da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida

2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini "Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili"da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida

18/01/2019 - 09:28

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni "Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili" deb e'lon qilingan 2018-yilda mamlakatimizda iqtisodiyot, ijtimoiy soha va davlat boshqaruviga zamonaviy ilm-fan yutuqlari, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni joriy etish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirildi.

Qabul qilingan 2018-yilgi Davlat dasturini ro'yobga chiqarish doirasida 21 trillion so'm va 1 milliard AQSH dollariga teng 76 mingta loyiha amalga oshirildi.

"Obod qishloq" va "Obod mahalla" dasturlariga muvofiq 400 dan ortiq qishloq va mahallalarda munosib turmush sharoitlarini yaratishga qaratilgan qurilish va obodonlashtirish ishlariga 3 trillion so'm mablag' yo'naltirildi.

"Har bir oila – tadbirkor" va "Yoshlar – kelajagimiz" dasturlari doirasida 2 trillion so'mga yaqin mablag' ajratilib, joylarda 2 600 dan ortiq biznes loyihalar amalga oshirildi.

Ijtimoiy sohani rivojlantirish, aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish va mehnatga haq to'lash tizimini yanada takomillashtirishga alohida e'tibor qaratildi hamda bu aholining real daromadlarini 2017 yilga nisbatan 12 foizga oshirish imkonini berdi.

Yangi o'quv yo'nalishlarini ochish va qabul kvotalarini oshirish hisobiga oliy ta'lim olish imkoniyatlari salmoqli darajada kengaytirildi.

Soliq ma'muriyatchiligining mohiyatan yangi tartibi joriy etilgani sababli soliqlarning prognozdan oshirib bajarilgan qismi hisobidan mahalliy byudjetlar ixtiyorida 5,5 trillion so'm mablag' qoldirildi. Bu 2017 yilgi ko'rsatkichlarga nisbatan 6 barobar, 2016-yilga nisbatan 32 barobar ko'pdir.

Bundan tashqari, iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirish, ishbilarmonlik muhiti va investitsiyaviy jozibadorlikni yaxshilash, aholi daromadlarini oshirish va biznes uchun soliq yukini kamaytirishga qaratilgan O'zbekiston Respublikasining soliq siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi qabul qilindi.

Xususan, yagona ijtimoiy to'lov stavkasining 12 foizgacha pasaytirilishi hamda yuridik shaxslarning aylanmasi (tushumi)dan davlat maqsadli jamg'armalariga undiriladigan majburiy ajratmalarning bekor qilinishi korxonalar ixtiyorida qo'shimcha mablag'lar qolishi uchun shart-sharoit yaratdi.

2018-yilda 18 ta davlatlararo tashriflar amalga oshirildi va 50 milliard AQSH dollariga teng investitsiyaviy kelishuvlarga erishildi. Bugungi kunda yurtimizda chet el investitsiyalari hisobidan qiymati 23 milliard AQSH dollari miqdoridagi 456 ta loyiha amalga oshirilmoqda.

2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi ijrosini ta'minlash, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-dekabrda Oliy Majlisga Murojaatnomasida belgilangan vazifalarni amalga oshirish maqsadida:

1. Umumiy qiymati 16,9 trillion so'm va 8,1 milliard AQSH dollariga teng loyihalarni amalga oshirishni nazarda tutuvchi hamda quyidagilarga qaratilgan 2017-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha

Harakatlar strategiyasini “Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi (keyingi o‘rinlarda – Davlat dasturi) 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin:

davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirish sohasida – parlamentning muhim qarorlar qabul qilish va qonunlar ijrosini nazorat etish faoliyatini kuchaytirish, ijro etuvchi hokimiyat tizimini optimallashtirish, ma’muriy islohotlarni davom ettirish, davlat boshqaruvida zamonaviy menejment uslublarini keng qo‘llash, davlat xizmatlarini rivojlantirish, davlat xizmatiga malakali mutaxassislarni jalb etishga qaratilgan yagona kadrlar siyosatini shakllantirish, mahalliy davlat hokimiyati organlarining vakolat va mas’uliyatini qayta ko‘rib chiqish, ularning mustaqilligini oshirish;

qonun ustuvorligini ta’minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilish sohasida – sud hokimiyatining haqiqiy mustaqilligiga erishish, aholi tinchligi, xavfsizligini va qonuniylikni ta’minlash, jinoyatchilikning barvaqt oldini olish bo‘yicha zarur choralar ko‘rish, jinoyat qonunchiligini takomillashtirish va liberallashtirish;

iqtisodiyotni rivojlantirish va investitsiyalarni faol jalb etish sohasida – makroiqtisodiy barqarorlikni ta’minlash, sog‘lom raqobat uchun zarur sharoitlarni yaratish, ishbilarmonlik va investitsiya muhitini tubdan yaxshilash, iqtisodiyotda davlat ishtirokini jiddiy ravishda kamaytirish, yuqori iqtisodiy o‘sish sur‘atlarini saqlab qolish, “xufyona” iqtisodiyotga qarshi kurashish va uning ulushini keskin qisqartirish, valyuta siyosatini erkinlashtirishni davom ettirish;

ijtimoiy rivojlanish sohasida – aholi o‘rtasida ishsizlikni kamaytirish, odamlarning daromadlarini oshirish, fan va uzluksiz ta’limni rivojlantirish, tibbiy xizmatlar sifatini yaxshilash va ular bilan aholini qamrab olishni kengaytirish, xotin-qizlar va yoshlarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish, odamlarning turmush sharoitlarini yaxshilash, ularni munosib turar joy bilan ta’minlash va farovonligini oshirish, jamiyatda sog‘lom turmush tarzini qaror toptirish, jismoniy tarbiya va sportni yanada ommalashtirish, turizmni rivojlantirish;

xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta’minlash, shuningdek, tashqi siyosat sohasida – mamlakatimiz mudofaa qudratini oshirish, O‘zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarining salohiyatini mustahkamlash, milliy mudofaa sanoati kompleksini shakllantirish, ekologik xavfsizlikni ta’minlash, suv va boshqa tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ochiqlik, o‘zaro teng va manfaatli hamkorlik tamoyillariga asoslangan tashqi siyosiy faoliyat samaradorligini yanada oshirish.

2. Davlat dasturida nazarda tutilgan tadbirlar, ayniqsa, xorijiy investitsiyalarni jalb etish, qulay investitsiya muhitini yaratish, shuningdek, mamlakatimiz hududlarining ijtimoiy rivojlanish darajasini oshirish sohasidagi tadbirlarning samarali va o‘z vaqtida ijro etilishini ta’minlash uchun shaxsan mas’ul hisoblangan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi, Vazirlar Mahkamasi mansabdor shaxslari, vazirlik va idoralar rahbarlari, O‘zbekiston Respublikasining xorijdagi diplomatik vakolatxonalari 2-ilovaga muvofiq mamlakathududlariga biriktirilsin.

Belgilansinki, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalari tomonidan har chorakda Davlat dasturi ijrosining borishi to‘g‘risida hisobotlar eshitaladi, mavjud muammo va kamchiliklarni bartaraf etish bo‘yicha takliflar kiritiladi, Davlat dasturidagi tadbirlar sifatli va o‘z vaqtida bajarilishini ta‘minlash uchun zarur choralar ko‘riladi.

3. Har oyda O‘zbekiston Respublikasi Bosh vazirining vazirlik va idoralar, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari rahbarlari, O‘zbekiston Respublikasining xorijdagi diplomatik vakolatxonalarini rahbarlari bilan birgalikda investitsiya loyihalari amalga oshirilishining borishini muhokama qilish, investorlar faoliyatiga to‘sqinlik qilayotgan muammolarni tezkor va samarali hal etishni ta‘minlash maqsadida investorlar bilan shaxsan uchrashuvlarni, shu jumladan, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda o‘tkazish amaliyoti joriy etilsin.

4. Mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlarni maslahat va ekspertlik jihatidan ta‘minlashni amalga oshirish, shuningdek, jamiyat va davlat hayotini isloh qilish, iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirishning dolzarb masalalari, jumladan, mamlakatda investitsiya muhitini yaxshilash yuzasidan takliflar ishlab chiqishga qaratilgan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ekspert kengashi tashkil etilsin.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi va O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Loyiha boshqaruvi milliy agentligi ikki oy muddatda quyidagilarni tasdiqlashni nazarda tutuvchi O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori loyihasini kiritсин:

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ekspert kengashi tarkibi, bunda uning tarkibiga muvaffaqiyatga erishgan tadbirkorlar, atoqli davlat va jamoat arboblari, olimlar, jumladan, xorijiy davlatlar fuqarolari va xorijdagi vatandoshlarni kiritish nazarda tutilsin;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ekspert kengashi to‘g‘risidagi nizom.

5. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligi Investitsiyalar bo‘yicha davlat qo‘mitasi, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari bilan birgalikda 2019 yil 1 iyunga qadar har bir hududning o‘ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda, birinchi navbatda, investitsiya jalb etish uchun ustuvor yo‘nalishlarni nazarda tutuvchi O‘zbekiston Respublikasining o‘rta muddatli istiqboldagi investitsiya siyosati strategiyasi (keyingi o‘rinlarda – Strategiya) ishlab chiqilishini ta‘minlasin.

6. O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi, Tashqi savdo vazirligi, Investitsiyalar bo‘yicha davlat qo‘mitasi boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda bir hafta muddatda 2019-yilda O‘zbekiston Respublikasining xorijiy mamlakatlar – ustuvor hamkorlar bilan savdo-iqtisodiy, investitsiya, madaniy-gumanitar va siyosiy, shuningdek, xavfsizlik sohasidagi hamkorligini yanada faollashtirish va rivojlantirishga qaratilgan aniq tadbirlar bo‘yicha takliflarni kiritсин.

Belgilansinki, O‘zbekiston Respublikasining xorijiy mamlakatlar – ustuvor hamkorlar bilan hamkorligini yanada faollashtirish bo‘yicha taklif etiladigan tadbirlar va yo‘nalishlar

Davlat dasturi va O'zbekiston Respublikasining 2019-yilga mo'ljallangan Investitsiya dasturi bilan o'zaro uzviy bog'liq bo'lishi lozim.

7. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar bo'yicha davlat qo'mitasi, Moliya vazirligi, Iqtisodiyot va sanoat vazirligi, Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasining quyidagilarni tashkil etish to'g'risidagi taklifiga rozilik berilsin:

a) e'lon qilingan kapitali 1 milliard AQSH dollarimiqdorida bo'lgan O'zbekiston Respublikasining to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar jamg'armasi (keyingi o'rinlarda – Jamg'arma). Quyidagilar uning asosiy vazifalari etib belgilansin:

respublika iqtisodiyotining ishlab chiqarish salohiyatini kengaytirishga, shuningdek, uning raqobatbardoshligini yanada oshirishga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va innovatsion texnologiyalarni jalb etish;

xususiy mahalliy va xorijiy investorlar bilan uzoq muddatli o'zaro manfaatli sheriklik munosabatlarini yo'lga qo'yish orqali investitsiya faoliyatini rag'batlantirish va rivojlantirish;

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi hamda Iqtisodiyot va sanoat vazirligi bilan birgalikda oliy ta'lim muassasalari tomonidan talabalarni qabul qilish kvotalarini iqtisodiyot tarmoqlari va ijtimoiy sohaning istiqboldagi ehtiyojlarini, shuningdek, muassasalarning kadrlarni sifatli tayyorlashni tashkil etish imkoniyatlarini hisobga olgan holda mustaqil ravishda belgilash tartibini tasdiqlasin va ushbu tartib 2019/2020-yildan tatbiq etilishini nazarda tutsin;

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi bilan birgalikda xorijiy diplomlarning ekvivalentligini tasdiqlashdagi sun'iy to'siqlarni bartaraf etish va ularni tan olish jarayonini optimallashtirish bo'yicha takliflar kiritsin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Балтабаева М.М. Узбекистон Республикаси хотин-кизларининг кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантиришдаги иштироки (1991-2019 йиллар) мавзусидаги Автореферати. Андижон-2019. 16-бет.

2. Каримов И.А. Узбекистоннинг сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий истикболининг асосий тамойиллари. 3-жилд. - Тошкент: Узбекистон, 1996.-Б.117.

3. Каримов И.А. Бунёдкорлик йулидан. 4-жилд. - Тошкент: Узбекистон, 1996. - Б. 163.